

Megjelenik hetenként kétszer:

csütörtökön és vasárnap

Felelős szerkesztő:

SZENDRŐI JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Sopron, Háromhátér 3.

TELEFON 394. SZÁM.

ÚJ ÉLET

Előfizetési ár:

Egész évre . K 8.—
Fél évre. . . . „ 4.—
Negyed évre. „ 2.—

Egyes szám ára 8 fill.

Hirdetéseket a lap kiadóhivatala megegyezés szerint felvesz.

Kéziratokat nem adunk vissza

Társadalmi és ismeretterjesztő lap.

ELVBARÁTAINKHOZ! Kérjük kath. társadalmunkat, hogy minden nyilvános helyiségben: kaszinóban, egyesületben, kávéházban, étteremben, dohánytőzsdékben, fodrásznál :: követeljék az „ÚJ ÉLET“-et. ::

A vaskereszt.

Meleg érzés ömlik el a lelkünkön, élénkebben ver a szívünk, duzzad magyar önértetünk, valahányszor olvassuk vagy halljuk, hogy egy-egy vitéz honfitársunkat a nemes gondolkozásu, vasakaratu II. Vilmos, német császár első vagy másodosztályu vaskereszttel tüntette ki. E vaskereszt a háboruban született és csakis a háboruban szerzett érdemek elismerésére, kitüntetésére szolgál. Alapította III. Frigyes Vilmos király Lujza királynő születésnapján 1813. március 10-én. Az első ily érdemkeresztet 1813. évi április hónapban von Jellwig kapitány nyerte el. Az első osztályu vaskeresztet abban a háboruban 605 tiszt és 63 közember, a másodosztályut 3218 tiszt s 5992 közember kapta. Bülow, Blücher, Tauentzien és York tábornokok ezen rend nagykeresztjével lettek feldiszitve.

Ezt a vaskeresztet adományozza újra ebben a világháboruban a vitézeknek, a hősöknek II. Vilmos császár. Gottschalk német tanár így jellemzi e keresztet: „Az anyaga a komor időkre mutat; az alakja az ügy szentségére, amelyért küzdünk.“ Mi e vaskeresztben a német császár fönnkelt gondolkodását s az érettünk keresztre feszített Ur Jézus diadalát üdvözljük. Legyünk következetesek! S ezt talán a radikálisoktól, a szabadgondolkozóktól, szabadkőmivesektől s az összes értelmiségtől elvárhatjuk, mert következetesség nélkül sem a szabadgondolkodás, sem a természetkutatás, sem a tudomány, sem a jellem nem ér egy fabatkát sem! Ezt a vaskeresztet nemcsak a vallásos keresztény hívek, hanem esetleg keresztény világnézetünk ellenei is ki fogják érdemelni a harctéren és büszkén viselni a mellükön a béke idején.

Évekkel ezelőtt megtörtént a budapesti Pázmány-alapította egyetemen, hogy pokoli gyülemlettől Krisztus és az általa felemelt és felszentelt kereszt ellen duzzadó kezek letördeltek ott a szt. koronáról a keresztet. Tegyük fel, hogy

nem az egyetemen most létező szabadkőmives ifjusági „Gallilei“-kör csemetéinek az előfutárjai voltak, hanem örültek. Hát miért nem került azóta vissza az egyetemre a kereszt?! De ha most esetleg egy egyetemi tanár vagy hős egyetemi ifju érdemli ki és kapja meg a vaskeresztet, szabad-e neki vele felékesítve az egyetemi épületbe vagy az előadási terembe bemennie?! Ha ott tényleg és következetesen a keresztnek nincsen helye, — akkor nem! Állami tanítók közül is talán nem egy szerzi meg magának ezt az érdemjelet; persze ennek sem szabad az iskolában vele megjelenie, hogy a máshivő gyermekek ne legyenek kénytelenek a keresztre nézni! De azt sem tartjuk kizártnak, hogy vitéz szabadkőmives férfiú is kiérdemli ezt a kitüntetést. Fog-e vele felékesítve megjelenhetni a páholygyűlésen?!

Még egyet jegyezzünk meg: a kereszt tisztessége és az Ur Jézus egész isteni személyével és szent tanával egymástól elválaszthatatlanok! Krisztus Jézus nélkül tisztességes kereszt nem létezett és nem létezik. A ki követke-

A háború szociológiája.

Irta: **Giesswein Sándor dr.**
pápai prelátus, országgy. képviselő.
(Folytatás.)

A gazdasági és szociális fejlődés azt követeli, hogy az emberek számának gyarapodtával az emberiség minél nagyobb egységbe tömörüljön; mindig fokozottabb egyik részről a munkamegosztás differenciája, annál kiterjedtebbnek kell lennie másrészről az asszociációnak; s ha az emberek erre nem határozzák el magukat jószántukból, a háborúnak kell bennük ezt a belátást megérlelnie vagy kierőszakolnia.

Ezt a processzust észlelhetjük már az ókorban a római birodalom kialakulásában. A népek kormányzására hivatott Róma lépésről-lépésre nyerte meg először Itália, majd a világ népeit, városait és államait szövetségestársának vagy hódoltjainak. Erre az egységesítésre szükség volt kulturális és gazdasági okoknál fogva. Ez a hol békés társulás, mit a rómaiak *societas*-nak neveztek, hol erőszakos összeolvasztás mentette meg a közjogilag fejletlen államokat attól, hogy egymással ellentétbe keveredve egymást emésszék, ez nyitott utat a nemzetközi jogfejlődésnek és kereskedelemnek,

ez a *pax Romana* adta meg a lehetőséget annak, hogy a felülmulhatatlanul tündöklő görög-római kultúra a világ közkincsévé váljék, ez teremtette meg a *civis Romanus* fogalmát, sőt ez vetette meg alapját annak a szellemi egységnek, melyet a kereszténység eszményi fölépítményével a különféle fajok, népek és államok között létrehozott.

S midőn a római birodalom egységesítő ereje megcsappant, újból a bomlasztó barbarizmus ütötte fel fejét; a fékező erő hiányozván, a kisebb népek egymást ölték s ebből alakult ki az a chaosz és anarchia, mely a népvándorlás borzalmaival magával hozta s amelynek utóhullámai még messzebe a középkorba, sőt a reneszánszkorba becsapódtak.

A római pápaság ugyan egy szellemi s kulturális központot teremtett meg s mellette a római birodalmi egység eszméje is fönnélt, hisz maga a középkor kimagasló geniéje, Dante a *De Monarchie* című iratában, mellette tör lándzsát, mert fájdalommal nélkülözte az egységesítő politikai centripetális erő hiányát. Ennek következtében a szétdarabolt kis államok folytonos érdekellentétben állottak, várur várur ellen, lovag lovag ellen, gróf gróf ellen, herceg

herceg ellen, város város ellen, Pisa Firenze ellen, Genua Velence ellen vitte hadait mindaddig, míg vagy jószerével, vagy az erősebb kéz hatalmától kényszerítve nem tudtak magasabb kiterjedtebb, érdekközösségekben, a legutóbbi században kialakult nemzeti államokban egyesülni.

Igy érvényesült fokozatosan, csaknem öntudatlanul az, amit Paul Réuvouvier a nagynevű francia bölcselő így fejez ki: *La loi de l'humanité est la marche de l'antagonisme á la coopération.* Albion Small, az amerikai szociologus ugyanezt a tételt a következő rövid formulába foglalta össze: *From Struggle to cooperation.*

A szociális haladás fázisai a harcból s küzdelemből az együttműködésre vezetnek. A szüklátó körű önzés harcra késztet, kiméletlen támadásaival háborut idéz elő, de lassankint és fokozatosan oly erkölcsi belátásra vezet, amely a jól felfogott érdek értelmében a szocializációt, a társulatos együttműködést hozza létre.

A nyílt harc és a kooperacio között számos átmeneti állapot van, szabálytalan harc szabályozott háború, a fegyverszünet időbeli és térbeli fokozatos kiterjesztése, az érdeköszeittközések törvényes szabályozása,

Szalámit, sajtót, akácmézet, Pilseni Bürgerbräu-sört, mindenféle gyümölcsnedvet a legjobb minőségben jutányos árban ajánl

Gruber János

csemegekereskedő

Megyei telefon 375.

Sopron, Várkerület 107/a szám.

zetes akar lenni, annak vagy mindakettőt egymással együtt el kell fogadnia, vagy mindakettőt elvetnie.

Mi örülünk a vaskeresztrendnek; örülünk annak, hogy általa épen a háboruban feljül a szent keresztnek és a megfeszített Ur Jézusnak a becsülete! Igenis, vissza a kereszthez, vissza a keresztre feszített Ur Jézus szent tanához és szeplőtelen erkölcsihez! Vissza a keresztrel a családba, az iskolákba, az egyetemre s az egész társadalmi életbe; vissza vele az egyesek szívébe is!

„In hoc signo vinces!“ Ebben a jelben fogsz győzni; ez volt az isteni ígéret Konstantin császár számára; a szent kereszt jelében való győzelem a mi bizodalunk. Csakis ilyen békét kérünk, ilyen békét várunk!

Csukovits János.

Prohászka a „neveletlenek“-ről.

„Nem tévesztem össze hazám éretlen elemeit a szeretettel s azért bizakodom és imádkozom, hogy ha már kitört e borzalmas vihar s tördeli a nemzetet, hogy akkor törje le a közélet fattyuhajtásait is s ha már föl-korbácsolta a világot, akkor söpörje el felettünk a miazmás párakat is s vonuljon el tisztítólag e hazán.“

Ezeket a szavakat Prohászka püspök mondta Fehérvár előkelő publikuma előtt s ma már az egész ország olvassa lángoló szavait, melyek itt-ott suhogó korbács ütésével sujtanak a bűnösökre.

Ma, — mondja a nagy püspök — mikor ezrek meg ezrek élete forog kockán; ma, mikor szomorúság s inség környez

csalás, perlekedés, nemes versengés észszerű asszociáció és együttműködés, de azért a véglet között szoros összefüggés van s azok inkább fokozatilag, mint fajilag különböznek egymástól. Ez röviden Small elmélete, melynek alapgondolataiban Ratzenhofer fejtegetéseire vezethetik vissza.

A mi rohamosan előretörtető technikai kulturánknak és mindnagyobb területeket behálózó kereskedelmünknek kétség kívül szüksége van egy magasabb rendű, az eddigi államalakulásoknál kiterjedtebb s o c i e t a s - r a, állami konföderációra, mely azonban az egyes államok autonómiáját nem alterálja. S ez az igazi oka a most dúló háborúnak is. Miként a múlt század háborúi gazdasági szükségletnek eleget téve, létrehozták az egyesült Németországot és Olaszországot, miként az amerikai war of secession kialakította az Egyesült-Államok erős egységét, így kell a mostani világháborúnak is európai konföderációra vezetni.

Ennek a kialakulását követeli a gazdasági és szociális fejlődés s a mostani háborúnak az a belső rugója, hogy a jövő kialakulásban melyik legyen az a tengely, amely körül a szövetkezés folyamata meginduljon. Az 1866-iki háború döntötte el azt, hogy a német egység kialakulásában Poroszországot illesse a vezető szerep, amely aztán már az 1870-iki háborúban előbbi ellenfeleinek jó részével közösen küzdött a franciák ellen, a másik ellenfélnek, Ausztria-Magyarországnak jóakaró semlegessége mellett. Az 1866-iki ellenfelek azonban csak a mostani küzdelme által lettek igazán összeforrasztva; s viszont a másik oldalon régi riválisak, mint orosz és angol, sőt az elmúlt évtized két leghevesebb ellenfele, kik

milliókat, már csak nem fogunk szivtelenül s léhán ledérségek s hiúságok s flörtök után szaladgálni. Értünk állnak most egész rajzorok schrapnel- s gránáttűzben; értünk nyílnak s hantolódnak fel tömegsírok: illik-e hát egy valamire való társadalomhoz, hogy e nehéz órákban harcosait felejtse, hogy az áldozatok s erőfeszítések e történelmi korszakában velük nem törődve, mulatozással, piperével, kacér viselkedéssel tüntessen lelketlensége, szellemtelensége s neveltlensége mellett? Valaki e neveltlenség publikumot úgy akarta volna megbüntetni, hogy szerette volna eltüntetni azt a 200 kilométernyi távolságot s oda akarta volna varázsolni felcicomázott hölgyeket s a legelől hidalgókat az agyonfázott, éhező, sebesült harcosok közé, hogy legalább szégyenkezzenek. Ezt én nem tenném; nem tenném tiszteletből s könyörületből a mi tisztességes, kötelességet teljesítő katonáink iránt; ne lássák ők, hogy tehát semmiért, hogy még annál is kevesebbért, hogy léhákért szenvednek s hálnak meg.

E neveltlenségből való kinevelésre társadalmunknak még nagy szüksége van; még oly kevéssé érzi, hogy másért meghalni nagy szeretet s nagy ünnep s hogy ép azért, mikor háboru van, akkor a legkomolyabb istentiszteleti hangulatnak, a nagy áldozatok kegyeletének kell kiárasztva lennie a nemzetre. Akkor nincs tánc, nincs mulatság, nincs füzérke; akkor ne járjon az esze senkinek csecsebecsén, festett arcon, sem muflonon, sem hermelinen; hanem csak egy gondolatot zárjon magába, melyre felzokogjon a lelke, azt, hogy most meghal valaki értem, nem is egy, hanem sokan!

Aki nem így érez, az barbár; azaz, hogy nem is az, hanem komisz!

addig a hadviselés dimenzióinak első rekordját érték el, orosz és japán egy táborban vannak. A jövő problémája az lesz, megtalálni azt az egységes tengelyt, amely körül a mostani ellenfelek szövetségbe vagy államföderációba egyesüljenek. A tartós békét csakis e problémának helyes megoldása biztosíthatja. A cement, mely az új egyezséget egybekötni van hivatva, drága, nagyon drága. Sok millió embernek hősiessége, szenvedése, türelem és fáradtsága, élete s vére, míg többnek könnyűi és szívfájdalmai, nem is számítva azt a megbecsülhetetlen kulturértéket, melyet a háború elfogyaszt és tönkretesz.

Az emberiség talán még soha a világtörténelem folyamán ekkora áldozatot nem hozott, gyermekeinek ekkora tömegét éltők virágzó korában az áldozati oltárra nem tette. S azért nem tudom elhinni azt, hogy ennek csak az az eredménye lehetne, hogy a mappákat átalakítsák, s hogy az egyik fél a másiknak hadikárpótlást fizessen. Ennek a tömérdek áldozatnak és odaadásnak más gyümölcsöt is kell teremnie, ideális javakat is kell hoznia, a nemzetközi jogállapot és a népszabadságság meszilárdítására kell vezetnie. Akik künn a csatamezőn fáradnak, szenvednek, nélkülöznek és vérüket ontják, az áldozatot a haza javára felajánlják — minékünk, kik itthon maradtunk, az a szent kötelességünk: örködjünk, elmélkedjünk, gondolkozzunk, beszéljünk, dolgozzunk, hogy ez az áldozat hiábavaló ne legyen. Hiábavaló lesz pedig, ha az hazánknak és az emberiségnek ideális javakat, fejlődést és előmenetelt, a nagyobb asszociáció felé való haladást nem tud biztosítani.

(Vége következik.)

A világháború.

Győzelmes előnyomulásunk Bukovinában

Beszterce, febr. 9. Csapatunk Bucarei völgyben 400 oroszok az elfogása után megszállták Gurahumora várost és üldözik a Laurentiev tábornok vezetése alatt Radautz felé hanyatt-homlok menekülő ellenséget. Az oroszok az 1600 méter hosszú Mesti—Cauestije-alagutat nem rongálták meg, úgy hogy a Dorna-Vatra—Kimpolung-vonalon a forgalom ismét helyreállott. Egy másik előnyomuló hadoszlopunk Szipot-Camerale és Seletin elfoglalása után a Plolska-szoroson át menekülő ellenséget üldözi. A bukovinai hatóságok Dorna-Vatrára visszatértek. A csapatunk által visszafoglalt területen a hatóságok és a csendőrség ismét megkezdtek működésüket. Evreimov orosz kormányzó már elhagyta Czernovicot.

Bécs, febr. 9. Szóval Bukovinában lépésről-lépésre hatolunk előre. A közbüleső szorosokból pedig jóformán teljesen kivertük az oroszokat, akik galíciai területen vonulnak vissza.

Futva menekülnek az oroszok.

Besztercéről jelentik: Bukovinában csapatunk üldözik a minden vonalon megvert oroszokat. Az ellenség futása oly kényszerült módon és lázas izgalomban történt, hogy azt a legjobb indulat mellett sem lehet taktikai visszavonulásnak nevezni. Csapatunk az orosz hátrédeket foglyul ejtették és rendkívül sok munició került birtokunkba.

Győzelmünk a duklai szorosnál.

A duklai horpadás körül megindított hatalmas orosz támadást csapatunk tönkretették. Az oroszok hat rajvonalon indultak a mi hadállásaink ellen. Az első három rajvonalat a mi gépfegyvereink teljesen lekaszabolták. A még fönmaradt orosz erőt csapatunk folyton nyugtalanították; a nagy hőésés alatt az orosz csapatok összegabalyodtak és a mi csapatunk halomra lötték őket. Az oroszok közül igen sok megadta magát. Még az orosz tiszték is könyörögtek csapatunknak, hogy fogják el őket. A foglyok száma igen nagy.

Ujabb 1200 orosz fogoly.

Bukovina déli részében csapatunk előnyomulása sikerteljes, míg az oroszok teljes visszavonulásban vannak. 7-én 1200 foglyorról kaptunk jelentést. Nagymennyiségű hadiszert zsákmányoltunk. Délután csapatunk a lakosság nagy örömmujongása közben vonultak be Kimpolungba.

Anglia erőfeszítése s vesztesége.

London, febr. 9. (Rómán át.) A Daily Telegraph jelenti, hogy Asquith miniszterelnök a pártklubban kijelentette, hogy a napokban képezték ki teljesen és most szerelnek fel egy új félmillió hadsereget, amelyet minden percben át tudnak vinni az európai harctérre. (Pol. Hir.)

Asquith miniszterelnök az alsóházban bejelentette, hogy az angol hadsereg összes vesztesége a nyugati hadszíntéren február 4-éig száznegyezer ember.

Amerika nem tiltakozik Németország akciója ellen.

A Frankfurter Zeitung jelenti Newyorkból: Az Egyesült-Államok kabinetje ülést tartott, amelyről csak annyi szivárgott ki, hogy Amerika most nem tiltakozik Németország tengeri akciója ellen. Az amerikai lapok Németország tengeri hadüzenetét Napoleon dekrétumával hasonlítják össze. Egyes lapok azonban, köztük az „Evening Post“ csak bluffnak tekintik. Hajózási körök jelentik, hogy a hajókat rendszeresen utnak indítják s biznak benne, hogy az angol hadihajók meg fogják őket védelmezni.

Svájc elnökének békeközvetítési terve.

Stockholm, február 9. Az Aftonbladet jelenti Moszkvából: A „Ruszkije Vjedomosti“ genfi levelezője meginterjúvolta Motta svájci elnököt, aki többek között a következőket jelentette ki:

Svájc teljesen meg van győződve arról, hogy közvetíteni fog a háborút viselő hatalmak között a békekötés elérése céljából. Csakhogy még nincsen itt az ideje egy ilyen intervenciónak. Svájc fegyveres semlegesége az országnak eddig 110 millió frankba került.

Hirek.

Királyi elismerés. Őfelsége elrendelte, hogy Ajkay András 76. gy.-e. tartalékos századosnak az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért a legfelső dicséret elismerés tudtul adassék.

A szent Benedek-rend újabb gyásza.

A pannonhalmi sz. Benedek-rendi apátság apátja és konvetje szomorú szívvel jelentik, hogy szeretett rendtársuk, Horváth Mátyás Gyula szent Benedek-rendi áldozópap, volt gimnáziumi tanár, igazgató, majd lelkész, f. hó 5-én este 1/49 órakor a végső szentségekkel ellátva, élete 67-ik évében jobblétre szenderült. Született Velenczén, Fejérmegyében, 1848. április 23-án, a rendbe lépett 1866. szeptember 8-án, áldozópappá szenteltetett 1873. július 27-én. 1873—1874-ig hitshónok volt Pannonhalmán, 1874—1896-ig tanár Esztergomban, 1896—1899-ig házfőnök és igazgató Kőszegen, 1899—1908-ig lelkész Tárkányban, 1908—1909-ig nyugalomban Bakonybélben, 1909—1910-ig tanár Pápán, 1910-től nyugalomban Czeldömölkön. A megboldogult temetése vasárnap, 7-én délután 1/24 órakor volt.

Dr. Giesswein Sándor előadása Győrben. Vasárnap délután előkelő és nagy közönség töltötte meg Győr város-házának fényes dísztermét. A nagyidők kérdéseihöz, az illusztris előadó rendkívüli kvalitásaihoz mért izzó várakozással foglalta el kiki helyét. Kramolin Viktor megnyitóbeszédében vázolta a hazafias összejövettel célját, amely a Kisfaludy-Kör égíszze alatt áll. Eddig irodalmi attrakciók szolgáltatták össze e kör keretében az irodalom barátait, ma a Kisfaludy-Kör is a háboru hatása alatt áll és a segítő munkához kíván hozzájárulni, midőn a Kör illusztris tagjának, az európai hírű kiváló akadémikusnak dr. Giesswein Sándornak előadására a város közönségét egybehívta. Dr. Giesswein Sándor örömmel tett eleget a szives megbízásnak és beszélt a következő témákról: Mi és a háboru. A világbéke és a háboru. A háboru tanulságai. A háboru sociológiája. Európa tenyerét keresi. Szünni nem akaró taps honorálta a mélységes gondolatokban gazdag és plasztikus példákkal megvilágított előadást. Kramolin Viktor a Kisfaludy-Kör elnöke az egész közönség szívéből szólott,

midőn az illusztris előadónak a legmelegebb szavakkal fejezte ki köszönetét nagy szellemi jótéteményeért. — Ehelyen említjük, hogy az Orsz. Hadsegítő-Bizottság kérésére Giesswein Sándor prelátus-kanonok, országgyűlési képviselő, „A háboru társadalomtudományi szempontból“ címmel szerdán, február 10-én este 6 órakor előadást tart a régi képviselőház üléstermében.

Elismerés a tisztviselőknek. Tudvalevő dolog, hogy vármegyénkben is a tisztviselők közül nagyon sokan bevonultak katonai szolgálatra. Amidőn a számonkérő szék jelentését tárgyalták s az előadó azt javasolta, hogy azt vegyék tudomásul, Németh János kapuvári prépost-plébános ezzel szemben azt indítványozta, figyelemmel arra, hogy bár a tisztviselők létszáma erősen megfogyott, a hátralék mégis kisebbedett ez pedig csakis a megfeszített munkaerőnek kettőzött szorgalomnak tudható be, ezért kell, hogy a tisztviselőket illetően az elismerésnek, köszönetnek s a dicséretnek adassék kifejezés. Hajas Antal alispán kijelentette, hogy: megtesz mindent a közigazgatás előmozdítása s a haza jóvalta érdekében. Baán Endre főispán is az itthonmaradt tisztviselők buzgóságáért elismerését nyilvánította.

Vármegyei közgyűlés. Sopronvármegye törvényhatósági bizottsága Baán Endre dr. főispán elnöklete febr. 9-én tartotta első évnegyedes közgyűlését. A bizottsági tagok ezen alkalommal bizony nem valami nagy számmal jelentek meg, ami valószínűleg a rossz időjárásnak tulajdonítható. A főispán lelkes szavakkal üdvözlővén a megjelenteket, szomorú kötelességet velt teljesíteni, amikor Seligmann Kelemen s Hideg József plébánosnak az elhunytáról megemlékezett. Seligmann a gazdaság terén oly kiváló működést fejtett ki, hogy tevékenységének nemcsak vármegyénkben, hanem az ország határán túl is nyoma maradt. Emléküket megörökítették a jkönyvben. Ezután Hajas Antal alispán jelentette, hogy a tárgysorozat kibocsátása után 3 sürgős érkezett: a vármegyei nyomtatványok beszerzésére, a vetőmagra s az okai plébános személyére vonatkozó ügy. Ezeket a kérdéseket a tárgysorozat pontjai közt tárgyalták. Az állandó választmányba Seligmann Kelemen helyett Soós Gézát, a mezőgazdasági bizottságba pedig Högyész István dr. nagybirtokost választották. A 20.000 koronát meghaladó összjövedelem utáni jövedelmi adó megállapítását intéző bizottságba rendes tagokká megválasztották Bauer Ottó, Rupprecht Olivér és Nagy Albert bizottsági tagokat; póttagokká Mayersberg Dávid, Molnár Béla és Högyész István dr. bizottsági tagokat. A központi választmányba pedig 1915. ápr. 1-től 1918. dec. 31-éig terjedő időre beválasztották a következő bizottsági tagurak. És pedig: Dr. Bátsmegyey Ferenc, Bauer Ottó, Berky Zoltán Béla, Bizer Mihály, gróf Cziráky József, ifj. Döry Miklós, dr. Egyedi Artur, Ferták Jenő, Fennesz János, Hérints Lajos, dr. Högyész István, Matisz Béla, Mersits Márton, dr. Mesterházy Ernő, Molnár Béla, Nemess Sándor, Németh Gábor, Németh János, gróf Niczky Pál, Nogáll Károly, dr. Östör József, Paár József, Payer Géza, Róka József, Rupprecht Olivér, dr. Simon Elemér, báró Solymossy Ödön, Spitzer Emil, Stanits Ferenc, dr. Tálos István. Az állandó választmány által előkészített ügyekről lapunk múlt számában már referáltunk. Valamennyi ügyet úgy fogadta el a közgyűlés, amint azt az állandó választmány javasolta. A küldöttségi és tiszti jelentések tudomásul szolgáltak. A községi ügyeket is minden nagyobb emóció nélkül mind úgy fogadták el, amint azt az előadó javasolta. A 80 pontból álló tárgysorozatot rövid másfél óra alatt gyorsan le is tárgyalták.

A nehéz idők könnyítésére Stráner dr.-né urhölgy 20 K-val, Tóth Emilia urhölgy 50 K-val ajándékozták meg népkonyhánkat. Kettőzött hálával vettük e

kegyes adományokat a jelenlegi súlyos helyzetünkben, midőn a rendkívüli drágaság folytán az áruk beszerzése óriási nehézséggel jár. Az Elnökség.

Halálozás. Bierbaum Teréz, Vellanschitz Mátyás magánzó unokanőjére f. hó 6-án 85 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 8-án ment végbe.

Elismerés egy községnek. Fertőfehéregyháza község elhatározta, hogy a hadisegélyezési szükségletekre 3% pótdótot pótdótot szavaz meg. A főispánnak javaslatához képest a thatósági bizottság kimondotta, hogy a község ezen hazafias és áldozatkész határozatáért teljes elismerést érdemel annál is inkább, mert Fertőfehéregyháza a vármegyében azon egyedüli község, mely önmagára fönti címen sua sponte adót vetett.

Polgármesterünk a város gabonájáért. Töpler Kálmán dr. polgármester a minap este Spiegel Szigfrid kamarai ügyvezető alelnök társaságában Budapestre utazott. Utazásának célja, hogy a földmivélségi miniszteriumban a Sopron város polgárai részére rekvirálendő gabona ügyében tárgyaljon. A kamarai alelnök mint szakértő közeg szerepel a polgármester társaságában.

Levél a harctérről. Orosz-Lengyelország egy Visztulamenti kis meg nem nevezett falujából érkezett a következő levél:

Orosz-Lengyelország, 1915. jan. 25.

... Ma délelőtt felemelő ünnepély volt falunk „fő“ terén; ma délelőtt tüzték ugyanis Sügerl Miklósnak, a 48. gyalogezred zászlósának keblére a vitézségi érmet. A december 22-ről 23-ára virradó rémes éjjeli roham alkalmával tanúsított „vitéz magatartás jutalmául a Tapferkeits-Medaillet“ kapta.

A 19, 20 és 24 évesek sorozása Sopronban mint értesülünk február 20-án vagy 21-én kezdődik és körülbelül nyolc napig tart. Sopronban kerülnek tudvalevőleg sor alá az egész járás fölhívott népfölkelői.

A Budapestre szóló levelezések címzése tárgyában a soproni m. kir. posta-és távirda igazgatóság rendeletet tett közzé, mely szerint: általános elvnek tekintsük, hogy mindenki abba a helyiségbe (üzletbe, lakásba, hivatalba) címezzék és címeztesse a küldeményt, ahol annak a kézbesítését kívánja, tehát a szokásos címadatokon kívül a közigazgatási kerület számának, az utcának, (utnak, térnek) a házzámnak, az emelet és ajtószámának, az emelet és ajtószámának jól olvasható, pontos kiírása is szükséges. Arra kéri tehát a levelező közönséget, hogy különösen a Budapesten kézbesítendő postaküldeményeit a saját és a közérdekében a fentiek szerint, teljes pontossággal címezzék és erre ismerőseit, üzletfeleiket és ügyfeleiket is késztesse. Ajánlatos, hogy az, aki címfejes levélpapírost használ, erre saját levélcímét is rányomassa.

A sebesültek szórakoztatása céljából Horváth Viktor kismartoni prépost-plébános vetített képekkel sorozatos előadást tart.

Pályázat a kisboldogasszonyi plébániára. A Hidegh József plébános elhalálozásával megüresedett kisboldogasszonyi plébániára a pályázatot dr. Balics Lajos káptalani helynök február 20-ra írta ki. A pályázatok herceg Esterházy Miklós kegyurhoz címezve az egyházmegyei hatósághoz küldendők.

Vizsgák a hittudományi főiskolában. A győri hittudományi főiskolába megkezdődtek a félévi vizsgálatok. Az elnöki tisztelet Balics Lajos dr. káptalani helynök, prodirektor tölti be.

A szabadságharc utolsó veteránját temette Sopronkeresztur község a 88 éves Reinfield Károlyban. Nyolc élő gyermeke, 35 unokája és 55 dédunokája siratja. Mint régi fuvarosember bejárta Félmagyarországot, de különösen sokat tudott mondani a szabadságharc dicső napjairól, a honvédekről.

Résztvett Budavár visszavételében. A millenniumkor fiatalabb gazdákkal bejárta régi dicsőséges színhelyét és a Sváb-hegyen letelepedve könnyezve emlékezett az elmúlt időről. Napjaink eseményei iránt mindig érdeklődött. Mint volt honvédtüzér, különösen csodálta a 30-5-eseket és a 42-es mozsarakat. Nem ment a fejébe, hogyan lehet 10 kilométernél is messzebb löni, mikor ők 1000 méterig is alig bírtak.

Rábaszovát. Farkas Sándor a rábaszováti temető első hős halottja. Halálos sebével hozták haza. Az egész község szinte részvétel mellett f. hó 4-én volt a temetése.

Megszűnt a sóhiány. Kereskedőinknek az elmúlt hónapokban sok bajt okozott a sóhiány. A káposzta-savanyítás és disznóölés idején nagy a só-fogyasztás és kereskedőinknek ugyancsak sok utánjárásba került, hogy minduntalan kifogyó sókészletüket pótolhassák. Ha a só rendkívüli kereslete csökkent is, a só-szükséglet természetesen állandó és így a kereskedőket érdekelni fogja a pénzügyminiszter ama legújabb rendelkezése, mellyel a soproni m. kir. sóhivatalt fölhatalmazta, hogy megbízható ismert nagyobb sókereskedők részére hetenként tizenöt métermázsát sőt is adhat. A sopron-, moson- és vas megyei vidéki kereskedők megrendeléseit soron kívül teljesítendő.

SZINHÁZ.

Szibill. Szombaton, amikor színházba mentünk, örült a szívünk, lelkünk, hogy végre zsufolásig telt színház fogadott. Elkelték az összes páholyok, lefoglalták az összes székeket olyannyira, hogy a zür-zavarban tán tévedésből, két ujságszerkesz-

tőnek a helyét is eladták. Ünnepeles csendben, pompás gördülékenységgel folyt le a szépen sikerült előadás. Már az első felvonás között felzúgó hatalmas tapsvihár is biztosította az est sikerét. A budapesti Királyszínháznak ezidei legvonzóbb slágere alkalmaival leginkább a társulat hölgszereplői remekeltek, ezek közül elsősorban Hegyi Lili, aki Szibill énekesnőt s Budai Ilonka, aki az impresszárió feleségét játszotta. Mindkettő vigan, pompás hangulatban s nagy ügyességgel tett eleget a reá rótt nehéz kötelezettségének. Az előkelően szép megjelenésű Hegyi Lili gyönyörű hangjával s Budai Ilonka, a vérbeli színész nő pedig kedves játékaival s kiváló táncával a közönséget sok tapsra s ujjazásra készítette: A kormányzót sok derüt, hahotát keltő hűséggel fáradhatatlan komikusunk Borbély Sándor kreálta, aki a sok „Kérdezzetek?” megjegyzésével a nép ajkán sokáig élni fog. Endrődi Miklós, az impresszárió, komikus s nem túlzásba ment, ügyes figurázásaival, mókáival a közönséget nagyon sokszor jóízűen megkacagtatta. Kerényi Adél s partnere Remete Géza, a nagyherceg szintén kiváló nyújtottak, Sajnáljuk azonban, hogy Kerényi Adél szép, nagyterjedelmű hangja kelőképpen nem érvényesülhetett; csakis kedves, szelid játékaival járult hozzá az est sikeréhez.

Vasárnap délután a „Mozi tündér,” este pedig elég szépszámú közönség előtt újból a „Szibill” került színre. —*öi.*

A Grünecker-féle német színház.

Magyar színészeink három napra átengedték helyüket, a németeknek. Ha „gseft“-ből tették, hogy a jövedelem egy bizonyos részéből nekik is jusson, vállalkozásuk sikerrel járt, mert a színház megtelt, a páholyokat is eladták. Ha más volt elhatározásuk

rugója, mit kötve hiszünk, helytelenül cselekedtek. Megadjuk azonnal ennek is a magyarázatát. „Aranyat-vasért” jelszava volt a mézes madzag. Ebben a kis, kedves, hazafias bohózatban még igazán gyönyörködünk. Nagy lelki élvezettel néztük a magas színvonalon álló, kiváló játékot. A rutinizott szereplők egytől-egyik mind kifogástalanul játszottak. Oly természetes, élethű volt minden szavuk, minden mozdulatuk, hogy bármelyik elsőrangú fővárosi színésznek a dicséretére vált volna. Volt is lelkesedés, taps tömérdek. — De aztán ami a „Laci gróf” és „Amint te, úgy én” című bohózatokat illeti, a szereplők bár ezekben is jeleskedtek, azok elsőrangú játéktudása még fokozottabb mértékben érvényesült, a darabok tendenciáját, erkölcselenségét illetően azonban a legnagyobb mértékben csak elitelőn kell nyilatkoznunk. Az első: francia mintára készült trágárság. A mi izlésünknek meg nem felel, a mi olvasóközönségünknek nem való. Hasonlóképpen a másik sem, mely a francia ocsmány szellemességét is nélkülözi. Abbaziában játszódik le a darab a fürdőkabinettek körül — egy ledér hotelban. Ily pizkosságokból nem kérünk; az előadáson szerencsére a mi közönségünk nem volt jelen. Az erotikus Laci grófot, ezt a „kiváló produktumot”, mely „arany pohárban” valószínűs „méregital” még meg is ismétlik. Ugy látszik, csak kevés darabjuk van repertoáron. De ezeket a miázmás darabokat nagy előszeretettel játszik. Ha már művészi játékot tudnak produkálni, nem tudnak, ezekben a komoly időkben, ebben a háborus világban tisztességes, hazafias játékot előadni? Ha nem, kijelentjük a mi közönségünk nevében, hogy ily trágár dolgokból mi nem kérünk. Művészetükkel maradjanak csak ott, ahol voltak! —*öi.*

Ha önnek nyomtatványra, üzleti könyvre vagy könyvkötő-munkára van szüksége: forduljon teljes bizalommal

PIRI ÉS SZÉKELY

KÖNYVNYOMDA, KÖNYVKÖTÉSZET ÉS VONALZÓ-INTÉZET

céghez, ahol jutányos árak és pontos kiszolgálás mellett a legmesszebbmenő igényeket is kielégítik.

Különösen felhívják a lelkési hivatalok, pénzügyintézetek, szövetkezetek és vállalatok figyelmét üzleti könyveikre, amelyek használat alkalmával teljesen kifizűsznek, úgy hogy az irás bennük a legkényelmesebben eszközölhető. Mindennemű könyvkötő-munkák a legcsinosabb kivitelben készíttetnek.

Sopron, Háromhástér 3 (a városház mellett.)